

kl lepšímu nastal jmenováním asistentů pro správu knihovny. I zde mnoho by mohl napravit příkaz knihovnické instrukce. Knihovna má značnou dotaci a doufejme, že sloučením obou částí a energickou rukou ovšem školeného knihovníka bude postavena na nové základy.

Tolik stesky a naděje o našich knihovnách. Nemáme však vůbec sbírky pomůcek, jež do knihovny řadit nelze a jímž třeba samostatné správy i uložení. Jednak potřebujeme speciálního bibliografického katalogu pro snadné hledání literatury. „Všehrd“ založil katalog, který má velmi dobrý základ. Systém jeho koresponduje se soustavou světového katalogu bruselského. Bude však třeba úsilovnějšího doplňování. Dále potřebujeme jiných sbírek. Myslím tu zvláště na sbírky faksimilií v oborech historických (snímky listin, papyrů), na sbírky opisů histor. dokumentů dosud nevydaných, na ukázky formulářů pro právo soukromé, obchodní, na pomůcky práva horního (na německé universitě existuje!), na prostředky pro studium práva trestního atd. Sbírek takových, jež by sestávaly z předpisů, fotografií, diapositivů, filmů a modelů, vůbec tedy pomůcek, s nimiž se všude v nynější době pracuje v moderních ústavech, vůbec postrádáme.

Tímto způsobem omezuje se veškerá činnost výhradně na universitu. Obě naše nejdůležitější vědecké instituce „Společnost nauk“ a „Česká Akademie“ vykonaly zajisté podporou vědeckých snah i v oboru věd právních a státních (vzpomeňme jen výsledků „Národohospodářského ústavu“) značný kus práce a jistě jakmile povolí nesnesitelná tíha hospodářských poměrů, budou v ní pokračovati se znásobeným úsilím. Ale práce výzkumná nespadá v jejich program a proto bude nutno řešiti otázky tyto samostatně, třebaš že nikoliv odděleně. O některých řešeních zmíním se v kapitole následující. (Pokračování.)

Literatura.

Viktor Dvorský: **Hranice československé republiky**. Pr. 1920. Státov. Společnost. — „Mír. sml.“ 2. — 169. — Str. 8. — Kč —.50. Ve stručném pojednání (přednášce v prosinci 1919) rozbírá autor, kde československému státu byly vytčeny hranice historické, kde politické a kde umělé. Poukazuje dobře, jak mohlo býti vyvarováno různým neshod jinými úpravami a jak přílišným lpěním na zásadách předem vytčených zaviněno bylo množství chyb. Článek třebaš dnes značně byv předstížen událostmi zůstane pro kritiku našich hranic vždy cenným.

Josef Pekař: **Říjen 1918**. Praha 1920. Knihovna „Národa“, sv. 11, str. 28. Kč 1.—. — Přednáška prof. Pekaře, jíž proslovil ve velké aule universitní na první výročí dne Svobody a jež vyšla již v Čes. časopisu historickém, vydána byla poněkud rozšířena a doplněna; již tehdy vzbudila ohlasy v denním tisku a jest věru dobře, že máme nový její otisk aspoň do té doby a dokud se nám nedostane vědeckého podrobného ocenění převratu i události mu předcházejících, potud zůstane Pekařova slavnostní řeč nadsením přodchnutá jedinečnou prací, k níž zajisté všichni rádi sáhne.

Ca.

Liszt: **Das Völkerrecht**. Systematisch dargestellt von Dr. Franz v. Liszt, o. ö. Professor der Rechte der Universität Berlin. Elfte, umgearbeitete Auflage; Unveränderter Neudruck. Berlin 1920. Verlag von Julius Springer. Stran 561. — Proslulá, na německých universitách nejvíce používaná učebnice mezinárodního práva nově vyšla; tentokrát pouze v přepracovaném otisku z r. 1918. Dílo rozděleno jest vedle úvodu ve čtyři knihy a přílohu, obsahující text desíti mezinárodních smluv. Změny, nastalé v mezinárodním právu mírovou konferencí, nedošly nejmenší pozornosti. Na základní vady knihy Lisztovy — přílišnou detailnost a nepřehledné rozčlenění látky — poukázal již prof. Hobza v Předmluvě k svému „Právu mezinárodnímu“ r. 1915. Spisovatel ani v tomto směru ničeho na uspořádání látky nezměnil. Vzhledem k vysoké ceně (s dopravou přes 50.— Kč) překvapuje bídná kvalita papíru.

Zprávy.

Prosemináře na naší fakultě. Jest opravdu trapno poslouchati kolikráte zkoušky z práva obchodního, směnečného, z řízení civilního i trestního, a viděti, že kandidát nemá nejmenší znalosti praktického života právního. Musí odpovídati na těžké mnohdy otázky teoreticko-právní, a neví, jak věc vypadá v životě a ve skutečnosti. Mluví o trassátovi, tassantovi, remittentovi, indossatáři atd., a neviděl směnky, musí vyjmenovati náležitosti vkladní listiny, všeobecné i speciální, a neví, jak má si věc představit, mluví se o odvolání, dovolání a stížnosti, ale výroky jsou bohužel více méně dokonalou reprodukcí litografií nebo zákona — reprodukcí bez života.

A přece jak lehčeji, radostněji a účelněji by se učilo, když student viděl by právní normu v životě, viděl by *raison d'être* ustanovení, jež kolikráte musí — nebojme se toho slova — nadřít! Praktické provedení? Velmi snadné. Jest nutno pouze zříditi prosemináře jednotlivých disciplin. Zatím mohli by to snad býti: z práva obchodního a směnečného, trestního řízení, civilního řízení, správního práva.

Pro proseminář práva obchodního a směnečného bylo by nutno vyžádati si od některé z našich bank všechny listiny, s nimiž v obchodu banka přichází do styku, a jistě by návštěvníci byli o formálním životě obchodním a směnečném informováni dostatečně. — Stejně by tomu mohlo býti i u ostatních proseminářů. Jistě nejvyšší soud i nejvyšší správní soud, i soudy jiné měly by dosti materiálu, na němž by se studentům mohl ukázati aspoň typický průběh jednání od počátku až k nejvyšší instanci.

V proseminářích probíraly by se ovšem otázky formálně právní, v seminářích pak po většině otázky materiálně právní.

Nedlouho tomu, co oslavoval se všude velký učitel národů Jan Amos Komenský. Slavnostní řečníci zdůrazňovali vždy mimo jiné tu jeho zásadu, že názorem nutno se učiti. Památka jednoho z nejlepších členů našeho národa ošlaví se nejkrásněji tím, uvedou-li se v život jeho myšlenky. Záleží na vůli všech účastněných činitelů, stanou-li se tak na naší fakultě zavedením proseminářů, čímž bude realizována dávná přání těch, kteří se nedočkali.)*

—á—

Přehled zákonodárství republiky československé.

Nařízení vlády rep. čsl. ze dne 13. září 1920, čís. 532 Sb. z. a n., o připuštění cizozemských akciových společností peněžních k provozování obchodu v tuzemsku. Cestou nařízení stanoví se zásada — na základě zákona z 15. dubna 1920, čís. 337 Sb. z. a n. — že cizozemské akciové peněžní společnosti jsou vyloučeny

*) Jak se dovídáme, bude příštím rokem pořádáno praktické cvičení z práva obchodního a směnečného prof. drem Wenigem.